

Detské múzeum SNM v Bratislave v rokoch 2010 – 2015

Juraj Kucharík

Bc. Juraj Kucharík
Detské múzeum Slovenského národného múzea
Vajanského nábrehie 2
813 31 Bratislava
email: jurajkucharik@gmail.com

Muzeológia a kultúrne dedičstvo, 2016, 4:1:109-116

SNM Children's Museum: The first five years (2010-2015)

The SNM Children's Museum opened in 2010 as the first of its kind in Slovakia. It is not a traditional museum with collections, but it specializes in interactive exhibitions primarily intended for visitors under the age of 15. So far, the museum has organized fifteen interactive exhibitions, of which seven were the sole initiative of the museum. In addition to these exhibitions, the SNM Children's Museum conducted several accompanying programs. During its existence, it has evolved into one of the important cultural and educational institutions as evidenced by, i. a., the growing number of visitors, many of them in organized school groups.

Key words: children's museum, Bratislava, interactive exhibitions, museums in education

Detské múzeum je u nás novým fenoménom v múzejnej oblasti. Je neformálnym priestorom vzdelávania detí, resp. mládeže. Prvé detské múzeá vznikali v Spojených štátoch amerických. Najstaršie z nich, z hľadiska názvu a predovšetkým svojim poňatím, bolo zriadené 16. decembra 1899 v New Yorku. Brooklynské detské múzeum vzniklo ako pobočka Brooklynského centrálného múzea (Brooklyn Central Museum).¹ V Európe môžeme vznik detských múzeí pozorovať až v 70. rokoch 20. storočia a prvé z nich boli otvorené v Berlíne (1970) a Frankfurt nad Mohanom (1972).² Cieľom nášho príspevku je priblížiť vznik, existenciu a pôsobenie Detského múzea Slovenského národného múzea³ v Bratislave, prvého⁴ svojho druhu na Slovensku.⁵

DM SNM vzniklo ako spoločný projekt Slovenského národného múzea a neziskovej organizácie o. z. Art Friends. Je neziskovou, kultúrno-vzdelávacou inštitúciou, ktorej základným poslaním je vytvárať prostredie určené návštevníckym komunitám, v ktorom sa spája hra, objavovanie a učenie. Na rozdiel od klasického múzea či iných inštitúcií využíva najmä princíp „rukolapnosti“ („hands on“) vychádzajúci zo snahy o priblíženie funkčnosti a kontextu autentických predmetov – hmotných dokladov kultúrneho a prírodného dedičstva spoločnosti

¹ JŮVA, Vladimír. *Dětské muzeum. Edukačný fenomén pro 21. století*. Brno : Paido, 2004, s. 33. ISBN 80-7315-090-5.

² JAGOŠOVÁ, Lucie – JŮVA, Vladimír – MRÁZOVÁ, Lenka. *Múzejní pedagogika. Metodologické a didaktické aspekty múzejní edukace*. Brno : Paido, 2010, s. 30 – 31. ISBN 978-80-7315-207-9.

³ Ďalej DM SNM.

⁴ Medzi detské múzeá radí Jüva Bibianu, medzinárodný dom umenia pre deti, ktorý vznikol už v roku 1987. Pozri: JŮVA, ref. 1, s. 245. Poznávame, že Bibiana vznikla ako spolokník a neskôr hlavný organizátor medzinárodného bienále ilustrácií kníh pre deti (BIB). Tunajšie výstavy sú zamerané na výchovu umením a k umeniu. Základnou metódou je organizovanie výtvarne kvalitne pripravených, interaktívnych a spravidla animovaných výstav. Pozri: MARÁKY, Peter. Dotýkať sa dovoľené! Aktuálne výstavy pre malých i veľkých v BIBIANE a Detskom múzeu SNM. In: *Krásky Slovenska*, roč. 89, 2012, č. 7-8, s. 34. ISSN 0323-0643.

⁵ Pri písaní príspevku som vychádzal predovšetkým z vlastných skúseností a interných zdrojov DM SNM v Bratislave, nakoľko od roku 2011 som nepretržite tunajším zamestnancom.

prostredníctvom replík.⁶ Širším zámerom múzea je podporovať a ovplyvňovať rast a vývoj detí prostredníctvom zážitkov z učenia a hier na interaktívnych výstavách a sprievodných programoch. Múzeum taktiež poskytuje priestor pre realizáciu detí – jednotlivcov, predškolských a školských skupín v rámci interdisciplinárnych programov zameraných na umenie, vedu, kultúru, zdravie, spoločenské povedomie a učenie sa v ranom veku.⁷ „*Je to svet, v ktorom sa deti môžu všetkého doťahovať, pozorovať a objavovať.*“⁸

Stanovy určujúce poslanie DM SNM boli prijaté na zhromaždení 17. septembra 2009.⁹ Prvým návštevníkom otvorilo múzeum svoje brány symbolicky 1. júna 2010, pri príležitosti Medzinárodného dňa detí. Nachádza sa v zadnom trakte sídelnej budovy Slovenského národného múzea na Vajanského nábřeží 2, vchod je z Múzejnej ulice.

Výstavné priestory múzea boli rozdelené na dva celky (južná a severná loď), resp. pri monotematickej výstave boli viackrát využité priestory tak, že v jednej časti bola téma výstavy prispôbena návštevníkom predškolského veku (zvyčajne tiež prvý ročník základných škôl) a druhá časť pre starších návštevníkov. Súčasťou koncepcie „*hands on*“ je detské laboratórium (s prestávkami prístupné návštevníkom dodnes). Doplnkovým vybavením k výstavám sú tvorivé dielne a kino, návštevníkom je ďalej dostupná príručná knižnica/čítareň, detský kútik pre najmenších, ako aj iné vybavenie skvalitňujúce pobyt v múzeu.

Interaktívne výstavy v rokoch 2010 – 2015

DM SNM nedisponuje stálou expozíciou ani tradičným zbierkovým fondom, ale organizuje v určitých časových úsekoch vlastné alebo získané interaktívne výstavy. Ich program tvorí spravidla doplnok k učebným osnovám pre deti v školských a predškolských zariadeniach a zábavnou formou prakticky dopĺňa nadobudnuté vedomosti a teoretické poznatky.¹⁰ V rokoch 2010 – 2015 realizovalo DM SNM pätnásť výstav.

Prvou z nich bola interaktívna výstava *Výprava do stredoveku*. Bola rozdelená na dve časti: pre deti predškolského veku a pre žiakov základných škôl. Hlavným cieľom bolo priblížiť deťom vybrané aspekty života ľudí v období stredoveku, charakteristické črty stredovekej spoločnosti v Európe a ich porovnanie so súčasnosťou, so súčasným životom a svetom detí – návštevníkov výstavy. Výstava nemapovala konkrétne územie Európy ani časový úsek. Bola zameraná predovšetkým na dejiny každodennosti a hmotnú kultúru daného obdobia, predstavila niekoľko základných princípov, postáv a oblastí života typických pre stredovek, ktoré boli spoločné, resp. podobné pre celé územie Európy. Základným východiskovým motívom výstavy bolo stredoveké mesto, ako neodlučiteľný fenomén stredovekej spoločnosti a jeho náležitosti: remeslo, obchod, správa, právo, architektúra a i.¹¹

V decembri 2010 bola otvorená výstava *Antické Grécko*, ktorú pôvodne pripravilo ZOOM Kindermuseum na základe konceptu Praxis für Ausstellungen und Theorie [Hürlimann | Lepp | Tyradellis] v Berlíne. Výstave dominovala veľká loď hrdinu starogréckej mytológie Odysea, ktorú mohli návštevníci obdivovať priamo na palube v úlohe kapitána alebo námorníka. Cieľom výstavy bolo poukázať na množstvo aktuálnych súvislostí pochádzajúcich už z dôb starovekého Grécka: vedecké myslenie, technika, demokratické rozhodovanie atď. Metropolitou

⁶ Archív Detského múzea Slovenského národného múzea (ďalej Archív DM SNM), Výročná správa za obdobie 1. 6. 2010 – 31. 12. 2010, s. 3.

⁷ Archív DM SNM, Stanovy občianskeho združenia Art Friends, čl. VII, 6.

⁸ Archív DM SNM, pozri informačný leták Detské múzeum SNM. *Veľký svet malých. Priestor bez bariér* vydaný pri príležitosti otvorenia múzea.

⁹ Archív DM SNM, Stanovy občianskeho združenia Art Friends.

¹⁰ Tamže, čl. VII, 7.

¹¹ Archív DM SNM, Výročná správa za obdobie 1. 6. 2010 – 31. 12. 2010, s. 4-5. Pozri tiež informačný leták *Výprava do stredoveku*.

takýchto poznatkov bola časť Polis – mesto. Návštevníci sa oboznámili s výdobytkami gréckej kultúry a intelektu, olympijskými hrami, divadlom, náboženským kultom či gréckou abecedou.¹²

Autorskou výstavou DM SNM bola interaktívna výstava *Farby Afriky* otvorená v máji 2011. Výstava bola rozdelená pre mladších a starších návštevníkov. Skupinám predškolského veku bol africký kontinent predstavený prostredníctvom troch krajinných foriem: púšť, savana a prales. Pri jednotlivých celkoch sa oboznámili s charakteristickými rastlinami a zvieratami, spoznali tradičný život domorodých obyvateľov, strohosť výbavy ich príbytkov. Starším návštevníkom bol kontinent priblížený v prostredí africkej misijnej školy. Na námestí vytvorenom z rôznych obydlí sa oboznámili s obyvateľstvom, záverečná časť celku bola venovaná tradíciám, rituálom a hudbe afrických kmeňov.¹³

Putovnú výstavu *Energia 3. tisícročia* vytvorilo o. z. Živica s finančnou podporou EkoFondu, neinvestičného fondu zriadeného SPP. Výstava začala svoju púť po Slovensku v DM SNM, kde sa nachádzala počas októbra 2011. Bola určená najmä pre druhý stupeň základných škôl, ale aj pre stredné školy a jej témou boli neobnoviteľné a obnoviteľné zdroje energie, úspory energie, klimatické zmeny a dobrovoľná skromnosť.¹⁴

Ďalším projektom pripraveným o. z. Živica bola výstava *Globálny supermarket (Svet v nákupnom košíku)*. Jej cieľom bolo motivovať návštevníkov k tomu, aby mali záujem vedieť viac o produktoch dennej spotreby, o dôsledkoch ich výroby na životné prostredie, o spojení s ľuďmi a krajinami, kde prebieha produkcia pre náš trh. Výstava bola rozdelená na päť stanovišť s interaktívnymi predmetmi a panelmi.¹⁵

V decembri 2011 bola otvorená výstava *Hravé bývanie*, ktorú autorsky pripravilo DM SNM s ateliérom Petra Líšku a s materiálnou pomocou Medzinárodného domu umenia Bibiana. Cieľovou skupinou boli deti vo veku 3 až 8 rokov, ktorým bola priblížená téma dizajnu a bývania. Edukačné aktivity boli zamerané na využitie bežných vecí vôkol nás (nábytok, bytové doplnky, farebné riešenia, dekorácie a pod.) a na ich nové pretváranie i umiestnenie v priestore. Po oboznámení sa s problematikou si návštevníci pomocou mobilných stien, nábytku a bytových doplnkov vytvorili svoje vlastné bývanie.¹⁶

Výstava *Letom svetom vedy* bola inštalovaná vo februári a marci 2012. Návštevníkom priblížila, na akom princípe fungujú javy ako chôdza po kladine, balansovanie na nerovnej ploche či otáčanie na stoličke, alebo aj tie menej bežné, ako znásobenie obrazu v zrkadlách, zväčšovanie objektu pomocou vodnej šošovky či gravitačné zrýchlenie v bezváhovom stave. Deti sa hrali pri skladaní atómov a oboznámili sa s príbehom raketoplánu Atlantis, v ktorého kabíne si vyskúšali prácu pilota.¹⁷

Doposiaľ k najprestížnejším výstavám realizovaným v DM SNM patrí interaktívna výstava *O troch centoch*. Svojím názvom sa odvoláva na populárnu rozprávku O troch grošoch. Výstavu pripravilo ZOOM Kindermuseum vo Viedni v spolupráci s detským múzeom FRida & freD v rakúskom Grazi. Na Slovensko ju priniesla Nadácia Slovenskej sporiteľne v spolupráci s DM SNM. Prostredníctvom desiatich stanovišť priblížila malým aj veľkým návštevníkom tému peňazí, ich histórie a funkcie ako všeobecného nástroja výmeny, výroby a distribúcie. Výstava nabádala k finančnej zodpovednosti a zároveň učila deti, že nie všetko sa dá v živote kúpiť. Výstava bola založená na princípe interaktívnej hry. Deti dostali počítačový kapitál, ktorý sa načítal na ich sporiacu kartu. Tieto peniaze mohli využiť na jednotlivých stanovištiach a prostredníctvom hry sa zoznámiť s rôznymi procesmi súvisiacimi s peniazmi a finančným

¹² Tamže, s. 6. Pozri tiež informačný leták V ΖΙΜΕ ΔΩ ΓΡΕΣΣΑΔΙ!

¹³ Archív DM SNM, Výročná správa za obdobie 1. 1. 2011 – 31. 12. 2011, s. 6.

¹⁴ Tamže, s. 7.

¹⁵ Tamže, s. 7-8.

¹⁶ Tamže, s. 8-9.

¹⁷ Archív DM SNM, Výročná správa za obdobie 1. 1. 2012 – 31. 12. 2012, s. 6.

tokom. Mohli pracovať a zarábať peniaze, mohli ich míňať na voľnočasové aktivity alebo na tovar, mohli tiež športovať a investovať. Na záver výstavy si návštevník vytlačil výpis z banky s čiastkou, ktorú zarobil.¹⁸

V novembri 2012 bola otvorená autorská výstava DM SNM *Ja a moje telo*. Hlavný dôraz bol kladený na poznanie piatich ľudských zmyslov. Bola koncipovaná ako dobrodružná výstava. Nadrozmerné interaktívne modely znázorňovali vybrané časti ľudského tela – ruka, oko, jazyk a ústa, ucho a oko – vytvorené ako multifunkčné a doplnkové učebné pomôcky. Do modelov bolo možné vstúpiť. Boli riešené nerušivým spôsobom vhodným pre deti predškolského a školského veku.¹⁹

V rovnakom čase bola návštevníkom sprístupnená výstava *Mojemesto – Čím chceš byť?*. Výstavu koncepčne pripravilo o. z. Eduplex s pedagogickou a metodologickou pomocou DM SNM. Výstava priblížila základné atribúty a činnosti vybraných povolání, a to aj takých, o ktorých sa veľa nerozpráva, avšak sú kľúčové pre fungovanie mesta. Prostredníctvom rolovej hry sa deti hrali na dospelých žijúcich vo svojom meste. Deti tak lepšie pochopili reálny svet dospelých, prečo musia chodiť do práce, za čo dostávajú peniaze a aký to má význam pre ostatných.²⁰ V prenesenom zmysle slova bola výstava prepojená s výstavou *Ja a moje telo*, a to vo význame telo a mesto ako fungujúce kompaktné organizmy.

Nepriamo na výstavu *Ja a moje telo* nadviazala výstava *Poznávaj sa!*. Prostredníctvom takmer šesťdesiatich interaktívnych exponátov privezených z IQpark Liberec si mohli návštevníci preveriť svoje zmysly a ďalšie vlastnosti ľudského tela. Medzi tematické okruhy výstavy patrili: sluch, zrak, hmat, čuch, hlavolamy, fyzikálne vlastnosti tela, ľudské fyzické a psychické schopnosti a fyzikálne a iné zaujímavosti.²¹

V súvislosti s 1150. výročím príchodu bratov Konštantína a Metoda na Veľkú Moravu v roku 2013 pripravilo DM SNM autorskú výstavu *Veľkomoravské dobrodružstvo*. Cieľom výstavy bolo priblížiť detským návštevníkom dejiny a život v časoch Veľkej Moravy a Slovanov hravou formou. Výstava bola koncepčne delená na tri celky: Každodennosť, Príchod a odkaz sv. Cyrila a Metoda a Život na hradisku.²² Návštevníci sa oboznámili s archeologickým i pramenným textovým materiálom z veľkomoravského obdobia. Výstavou sprevádzal Ibn Rusta, ako aj iní cestovatelia, ktorých zápisky o Slovanoch a Veľkej Morave sa zachovali dodnes. Svoje vlastné zápisky o tom, čo v krajine videli, si vytvorili aj deti, na čo ich naviedol pracovný zošit s úlohami.²³ Práve prirovnanie historika k „stopárovi“ a historického prameňa k „stope“ vytvorilo možnosť didaktickej a metodologickej transformácie v zmysle hľadania modelov, ako zapojiť žiakov do aktívneho postoja, teda vyšetrovania, pátrania po minulosti, pričom takéto prirovnanie použil už Marc Bloch.²⁴

V apríli 2014 bola sprístupnená autorská výstava DM SNM *Vzdialení, a predsa blízki*, ktorá bola realizovaná s výraznou finančnou pomocou Veľvyslanectva USA v Slovenskej republike. Na ploche približne 400 m² mali deti možnosť „cestovať“ cez bazár, školu, kuchyňu, svätostánok, divadlo a cestovnú kanceláriu. Každé z týchto šiestich prostredí im umožnilo zoznámiť sa hravou formou s tvármi, jazykmi, vôňami a chuťami, jedlom, odevmi, vierovyznaniami,

¹⁸ Tamže, s. 6 - 7. Pozri tiež: MARÁKY, ref. 4, s. 35.

¹⁹ Tamže, s. 7 - 8.

²⁰ Tamže, s. 8. Pozri tiež: Archív DM SNM, Výročná správa za obdobie 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013, s. 4-5.

²¹ Archív DM SNM, Výročná správa za obdobie 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013, s. 6.

²² Tamže, s. 7.

²³ KUCHARÍK, Juraj. Veľkomoravské dobrodružstvo. In: *Krásy Slovenska*, roč. 91, 2014, č. 1-2, s. 38 – 39. ISSN 0323-0643.

²⁴ KRATOCHVÍL, Viliam. Izzy, položil si dnes v škole dobrú otázku? (K rozvíjaniu metodicko-inštrumentálnych kompetencií žiakov vo výučbe dejepisu). In: *Čo letí v múzejnej pedagogike? Vzdelávanie a výchova na Slovensku*. Zborník textov z konferencie / Bratislava 2009. Ed. Marcela Lukáčová. Bratislava : Slovenské národné múzeum, 2010, s. 63. ISBN 978-80-8060-252-9.

hudbou a umením celého sveta. Cieľom výstavy bolo oslobodiť sa od predsudkov a klišé, ktoré si často budujeme v súvislosti s rôznymi kultúrami a národmi. K výstave návštevníci dostali sprievodcu s pracovnými úlohami. Výstava bola realizovaná taktiež v anglickom jazyku.²⁵

V marci 2015 boli otvorené dve výstavy zamerané na environmentálnu výchovu detí, ktoré vhodne nadviazali na súčasné učebné osnovy. Majú byť sprístupnené do októbra 2015. Prvou z nich je výstava *Voda je život*, ktorá bola zapožičaná od Výskumného ústavu vodného hospodárstva. Určená je predovšetkým návštevníkom v školskom veku. Prostredníctvom panelov s interaktívnymi exponátmi sa žiaci oboznamujú s potrebou šetriť vodou, dozvedajú sa o vplyve klimatických zmien na vodu, ďalej o vodných rastlinách a živočíchoch, povodniach a i. Mottom výstavy je výrok G. B. Shawa: „*Naučili sme sa lietať ako vtáci, potápať ako ryby. Zostáva len jediné. Naučiť sa žiť na Zemi ako ľudia.*“²⁶

Druhá, autorská výstava DM SNM, *Trvalé bydlisko – ZEM* rozoberá problematiku recyklácie a trvalo udržateľného rozvoja. Výstava je koncepčne delená na dva celky – pre deti predškolského veku a žiakov základných (resp. stredných) škôl. U mladších návštevníkov sa kladie dôraz na rozpoznanie (tiež prostredníctvom „*feely boxov*“) a triedenie základných materiálov – sklo, papier a plast. Žiaci základných škôl sú ďalej oboznámení s výrobným procesom jednotlivých materiálov. Pre obe vekové skupiny je pripravená prostredníctvom dataprojektora adekvátna interaktívna hra zameraná na trvalo udržateľný rozvoj. Deti riadia svoje vlastné mesto, pričom sami sa rozhodnú, či budú využívať zdroje z prírody, alebo recyklovaný materiál. Bez prírodných zdrojov sa však nezaobídu, keďže recyklácia nie je stopercentný proces návratnosti materiálov.²⁷

Sprievodné programy realizované v DM SNM

Súčasťou lektorovanej prehliadky interaktívnych výstav sú sprievodné programy, ktorých výberový zoznam prikladáme v závere príspevku. Sú vhodne prispôbené k veku návštevníkov a spravidla sú rozdelené pre deti predškolského veku a žiakov základných škôl – prvý a druhý stupeň. Pri výstavách, ktoré navštevovali tiež študenti stredných škôl (najmä výstavy *Farby Afriky*, *Globálny supermarket (Svet v nákupnom košíku)*, *O troch centoch*, *Veľkomoravské dobrodružstvo*, *Voda je život* a *Trvalé bydlisko – ZEM*), bola lektorovaná prehliadka prispôbená veku študentov. Typologicky možno rozdeliť materiály podnecujúce návštevníka k aktívnemu tvorivému vnímaniu nasledovne: sprievodcovia výstavami, ktorí majú aktivizovať vnímanie diváka (čoraz častejšie využívané v DM SNM najmä pre individuálnych návštevníkov), metodické materiály určené predovšetkým pedagógom a žiakom, ktorých výsledkom sú detské interpretácie a ich prezentácia v múzeu a škole, či metodické pomôcky, ktoré si lektor zvyčajne vytvára svojpomocne ku konkrétnej výstave.²⁸

Počas prehliadky výstavy lektori často využívajú metódu pracovných listov, prostredníctvom ktorých sa žiaci zoznamujú s výstavou. Poskytujú aktívnu účasť žiaka – plnenie konkrétnych úloh, nutnosť samostatného postupu, potrebu získavania informácií či prácu v kolektíve. Dôležité je naviazanie pracovných listov na témy školskej výučby.²⁹

²⁵ Archív DM SNM, Výročná správa za obdobie 1. 1. 2014 – 31. 12. 2014, s. 5. Pozri tiež: KARMANOVÁ, Martina. Výstava Vzďialení, a predsa blízki. Dostupné na internete:

<http://slovensko.rtvs.sk/clanky/vzdelavanie/25263/vystava-vzdialeni-a-predsa-blizki> [Citované 01. 06. 2015].

²⁶ *Voda je život*. Dostupné online: <http://www.detskemuzeum.sk/sk/exhibition/view/voda-je-zivot> [Citované 01. 06. 2015].

²⁷ Archív DM SNM, Scenár *Trvalé bydlisko – ZEM*.

²⁸ ČARNÁ, Daniela. Hravé vzdelávanie. In: *Čo letí v múzejnej pedagogike? Vzdelávanie a výchova na Slovensku*. Zborník textov z konferencie / Bratislava 2009. Ed. Marcela Lukáčová. Bratislava : Slovenské národné múzeum, 2010, s. 44 – 45. ISBN 978-80-8060-252-9.

²⁹ Pozri: FIALOVÁ, Dagmar – STEHLÍK, Michal et al. Role muzeí ve výukovém procese – výsledky výzkumu práce muzeí s dětmi a mládeží. In: *Acta musealia suplementa 2005/3. Sborník příspěvků z konference Muzeum a škola aneb Nebojte se muzea*. Ed. Plánka Ivan. Dolní Bojanovice : LELKA, 2005, s. 11. ISSN 0862-8548.

Doplnením aktivít v múzeu sú tvorivé/výtvarné dielne určené predovšetkým (z hľadiska záujmu) deťom v predškolskom veku a žiakom prvého stupňa základných škôl, a to v rámci organizovanej skupiny, alebo počas víkendov, sviatkov či iných „voľnejších“ dní aj individuálnym návštevníkom. Téma dielni je spravidla zameraná na aktuálnu výstavu alebo dané obdobie roka (Vianoce, Veľká Noc a pod.). Dielne pomáhajú rozvíjať záujem detí. Približujú a popularizujú témy interaktívnych výstav. „Komplexnosť prežitku, otvorenosť, odhalenie súvislostí, uvedenie si základných, zdanlivo banálnych pocitov, myslenie v medziach vlastnej citlivosti, to sú predpoklady nutné k tomu, aby dieťa mohlo dospieť k vlastnému výrazu, nájsť vlastné výrazové formy. Učí sa zaujať určitý postoj k svetu i k sebe samému, v tomto prípade prostredníctvom výtvarného umenia.“³⁰

V rokoch 2010 – 2015 realizovalo DM SNM sériu jarných a letných denných táborov. Pripravilo päťdňové denné tábory, obvykle trvajúce od 9. do 17. hod. Pre účastníkov bol prichystaný program vychádzajúci z témy aktuálnej výstavy/výstav. Tábory boli realizované v priestoroch DM SNM a iných výchovno-vzdelávacích či oddychových zariadeniach v Bratislave. Súčasťou každého tábora bol celodenný výlet, taktiež do zahraničia (Viedeň, Brno, Mikulčice, Mosonmagyaróvár).

DM SNM sa aktívne zapojilo do viacerých podujatí konaných v Bratislave, resp. na Slovensku. V roku 2010 to bol Svetový deň hrania či Noc výskumníkov, ktorej sa múzeum zúčastnilo aj v roku 2013, kedy múzeum navštívilo približne 750 detských a dospelých návštevníkov. Tradičného podujatia Noc múzeí a galérií sa DM SNM zúčastnilo v rokoch 2011 a 2012.³¹

Zoznam interaktívnych výstav realizovaných v rokoch 2010 – 2015³²

Výstava	Obdobie	Návštevnosť				
		Deti – individuálni návštevníci	Dospelí – individuálni návštevníci	Deti v rámci organizovanej skupiny	Pedagogický personál	Spolu
Výprava do stredoveku	01.06.2010 – 30.11.2010	5 534	5 313	2 746	190	13 783
Antické Grécko	07.12.2010 – 14.05.2011	4 876	4 487	1 503	69	10 935
Farby Afriky*	23.05.2011 – 30.11.2011	5 840	5 492	2 295	161	13 788
Energia 3. tisícročia	03.10.2011 – 30.10.2011	2 672		980	-	3 652
Globálny supermarket	01.11.2011 – 25.01.2012	5 697		350	-	6 047
Hravé bývanie*	01.12.2011 – 28.03.2012	2 786	2 442	510	25	5 763
Letom svetom vedy*	01.02.2012 – 28.03.2012	1 417	1 397	274	24	3 112
O troch centoch	12.04.2012 – 31.10.2012	5 673	5 615	4 283	171	15 742
Ja a moje telo*	15.11.2012 – 03.10.2013	6 963	7 822	3 654	190	18 629
Mojemesto – Čím chceš byť?	15.11.2012 – 15.05.2013	6 963	7 822	3 654	190	18 629
Poznávaj sa!	04.06.2013 – 03.10.2013	4 621	4 317	2 236	153	11 327
Veľkomoravské dobrodružstvo*	15.10.2013 – 30.03.2014	3 168	4 275	3 132	253	10 828
Vzdialení, a predsa blízki*	08.04.2014 – 10.03.2015	6 175	8 040	4 543	352	19 110
Voda je život	20.03.2015 – 28.10.2015	Údaje za rok 2015 nie sú ešte spracované.				
Trvalé bydlisko – ZEM*	20.03.2015 – 28.10.2015					

* Výstavy označené hviezdíčkou sú autorskými výstavami DM SNM.

³⁰ Tamže, s. 11.

³¹ Pozri Archív DM SNM, Výročné správy za roky 2010-2014.

³² Archív DM SNM, Výročné správy za roky 2010 – 2014.

Zoznam vybraných programov

Výstava	Názov sprievodného programu/Členenie výstavy
Výprava do stredoveku	Minulosť na dotyk Nájdí v meste svoje miesto Odkaz stredovekého človeka Ako sa učilo a objavovalo Čo je napísané, to je dané Trestat' či netrestat'
Antické Grécko	Mega Grécke Olympijskí víťazi Božské Grécko Grécke polis
Farby Afriky	Zaži Safari My sme Afričania Cestovanie po Afrike Made in Afrika
Hravé bývanie	Pod'te k nám na návštevu Sťahovanie sa do nového Stolička pre...
O troch centoch	Obsahové členenie výstavy: Peňažná Zoo Národná banka Banka Múzeum Obchod Luxus Rozpočet Peniaze nie sú všetko Bohatí a chudobní Miliónové štúdio
Ja a moje telo	Návštevníkov po výstave sprevádzala „Kamarátka Červená krvinka“
Mojemesto – Čím chceš byť?	Výstava bola prezentovaná spôsobom „Mesto ako fungujúci organizmus“. Prostredníctvom pracovných listov mali návštevníci zistiť čo najviac o vybranom povolani.
Veľkomoravské dobrodružstvo	Bola raz jedna krajina... (Rozprávka o Veľkej Morave) Putovanie po Veľkej Morave
Vzdialení, a predsa blízki	Obsahové členenie výstavy: Chute a vône sveta Šaty robia človeka Ako sa učíme Medzi Nebom a Zemou Okná do duše Príbehy z diaľok i blízka
Trvalé bydlisko – ZEM	Čo sa stane, ak... Kolo kolo mlynské Príbeh tetrapaku Odpad môj každodenný

Zoznam prameňov a literatúry (Sources)

Archív Detského múzea Slovenského národného múzea
Stanovy občianskeho združenia Art Friends
Výročné správy za roky 2010 – 2014
Scenár Trvalé bydlisko – ZEM.
Informačné letáky: Veľký svet malých. Priestor bez bariér, Výprava do stredoveku, V ΖΙΜΣ ΔΩ ΓΡΕΚΚΑ!?

Literatúra

- ČARNÁ, Daniela. Hravé vzdelávanie. In: Čo letí v múzejnej pedagogike? Vzdelávanie a výchova na Slovensku. Zborník textov z konferencie / Bratislava 2009. Ed. Marcela Lukáčová. Bratislava : Slovenské národné múzeum, 2010, s. 43 - 46. ISBN 978-80-8060-252-9.
- FIALOVÁ, Dagmar – STEHLÍK, Michal et al. Role muzeí ve výukovém procesu – výsledky výzkumu práce muzeí s dětmi a mládeží. In: *Acta musealia suplementa 2005/3. Sborník příspěvků z konference Muzeum a škola aneb Nebojte se muzea.* Ed. Plánka Ivan. Dolní Bojanovice : LELKA, 2005, s. 10 - 17. ISSN 0862-8548.
- JAGOŠOVÁ, Lucie – JÚVA, Vladimír – MRÁZOVÁ, Lenka. *Múzejní pedagogika. Metodologické a didaktické aspekty múzejní edukace.* Brno : Paido, 2010, 298 s. ISBN 978-80-7315-207-9.
- JÚVA, Vladimír. *Dětské muzeum. Edukačný fenomén pro 21. století.* Brno : Paido, 2004, 266 s. ISBN 80-7315-090-5.
- MARÁKY, Peter. Dotýkať sa dovolené! Aktuálne výstavy pre malých i veľkých v BIBIANE a Detskom múzeu SNM. In *Krásy Slovenska*, 2012, roč. 89, č. 7-8, s. 34 - 35. ISSN 0323-0643.
- KRATOCHVÍL, Viliam. Izzy, položil si dnes v škole dobrú otázku? (K rozvíjaniu metodicko-inštrumentálnych kompetencií žiakov vo výučbe dejepisu). In: Čo letí v múzejnej pedagogike? Vzdelávanie a výchova na Slovensku. Zborník textov z konferencie / Bratislava 2009. Ed. Marcela Lukáčová. Bratislava : Slovenské národné múzeum, 2010, s. 63-72. ISBN 978-80-8060-252-9.
- KUCHARÍK, Juraj. Veľkomoravské dobrodružstvo. In: *Krásy Slovenska*, 2014, roč. 91, č. 1 - 2, s. 38-39. ISSN 0323-0643.

Internetové zdroje

- KARMANOVÁ, Martina. Výstava Vzdialení, a predsa blízki. Dostupné na internete: <http://slovensko.rtvs.sk/clanky/vzdelavanie/25263/vystava-vzdialeni-a-predsa-blizki> [Citované 01. 06. 2015].
- Voda je život. Dostupné online: <http://www.detskemuzeum.sk/sk/exhibition/view/voda-je-zivot> [Citované 01. 06. 2015]